

Gudny Løchen gjorde en stor innsats for Meråker og skogsarbeiderne: «Jeg var på ski hver eneste uke og besøkte hver eneste skogstue og hver eneste kokke.» sa hun i et intervju i 1984.

Gudny Løchen, født Berg, arbeidet som redaksjonssekretær i Hamar stiftstidende da hun traff Ragnar Løchen. I 1917 fulgte hun sin mann til Forbygda. De flyttet senere til Meråker hvor de bodde helt til Ragnar gikk av med pensjon i 1957. Gudny Løchen gjorde en formidabel jobb i Meråker. Hun var svært aktiv og engasjert og kjempet blant annet for å bedre skogsarbeidernes bo- og leveforhold. Hun arrangerte kurs i matlaging og hygiene, innførte skogskokker, var redaktør av både Sagbladet og Kasserollen og leder av Meraker Husmorlag. På toppen av det hele var hun i flere år regnskapsansvarlig for Brugets skoger. Gudny Løchen fikk Kongens Fortjenestemedalje i 1957.

Som byjente, oppvokst i Fredrikstad, var det en stor overgang for en 24-åring å flytte til Forbygda. I et intervju fra 1984 forteller hun om denne tiden:

- Det første jeg opplevde var at ingen fra Forbygda ville komme og hente meg, de trodde jeg var så rasende fin. Da jeg ankom bygda var det som om

GUDNY LØCHEN 1893-1987

jeg hadde reist 100 år tilbake i tiden. Færbygdingene var veldig snille, hyggelige og gjestfrie, men de bodde svært isolert – uten kontakt med omverdenen. Nærmeste «sivilisasjon» var handelsmannen som lå en mil unna. Dette preget naturligvis deres meninger og oppfatninger. Færbygdingene var leiendinger og vedlikeholdet av gårdene var meget dårlig. Det var jo forståelig, for de eide ikke gårdene selv. Alt så uendelig trist ut, ingen hadde gjort noe forsøk på å gjøre det pent rundt seg. Fasadene var grå og slitte og ingen hadde antydning til hage. Det var heller ingen som hadde gardiner eller blomsterpotter i vinduene.

Gudny Løchen hadde jobbet som journalist og sier selv at hun var svært lite huslig da hun flyttet til Forbygda.

- Det gjaldt å late som jeg kunne og visste alt. I smug leste jeg i kokeboken i stuen og strømmet selvsikker ut på kjøkkenet med en svært sakkyndig mine. Da min mann kjøpte en sau og kom og la den på kjøkkenbenken, kunne jeg ikke vært mer forskrekket om det hadde vært en løve, men det gikk da det også.

Den unge husmoren kunne heller ikke gå på ski, noe som hun raskt skjønte hun måtte lære seg hvis hun skulle være med sin travle forstmann. Han tok nemlig skiene fatt hver eneste dag hele vinteren.

- Jeg ville jo ikke bli sittende alene hjemme, men det var en utfordring å lære å gå på ski. Det var stupbratte jorder ned til bygden, så i begynnelsen satt jeg på toppen og gråt når jeg skulle utfor, men jeg lærte det snart. Det første året var jeg veldig mye på ski, nesten hver dag gikk jeg lange turer med min mann. Det var gjennom disse

turene at jeg fikk interesse for skogbruk – en interesse som jeg beholdt i hele mitt ekteskap.

I 1921 flyttet familien til Brugetsgården i Meråker. Der opplevde Gudny helt andre forhold. Fra enkel kår flyttet hun nå inn på en herskkelig gård. Både selve administrasjonsbygningen og skogsjefbygningen var velholdt og romslig.

- Det var et helt annet liv, blant annet med mye selskapelighet. Vi kunne være 40 mennesker til middag, men det var ikke noe problem, det var bare moro, det var jo rikelig med hjelp å få. Fast tradisjon var et stort selskap andre juledag. Blant gjestene var alltid våre venner fra Kopperå, familien Wennevold.

Gudny og Ragnar Løchen hadde ikke bodd lenge i Meråker før det var behov for Gudnys hjelp på kontoret. Det ble dårlige tider utover 20-tallet og folk måtte sies opp.

- Mannen min var så å si alene på kontoret. Et år ble han syk akkurat da tømmeroppgjørene skulle regnes ut. Da sa jeg at jeg kanskje kunne greie det. Han var vantro, men jeg lærte meg kunsten og fortsatte å føre skogsregnskap og regne tømmeroppgjør til 20 år etter krigen. Da overtok jeg skogstuen og hele regnskapet med dem og sambandet med skogstuen og kokkene.

Som pensjonister flyttet ekteparet Løchen til Bærum. Gudny Løchen fortsatte et aktivt liv som nestformann i Norges Husmorforbund og var flittig foredragsholder rundt om i landet. Sitt siste foredrag holdt hun 92 år gammel, og som alltid; uten manuskript.

Kilde: *Ida Marie Flinder*, Intervju med Gudny Løchen, 4.12.1984. Utskrift av intervjuet hos forfatter.

Friminutt på Meraker Brugs kokkekurs på skogstua ved Øydammen i 1948. Initiativtaker var Gudny Løchen. Av de ti elevene jobbet åtte i Brugets skogstuer den påfølgende vinteren. De fleste kursdeltakerne kom utenbygds fra, og mange ble værende. Fra v. Kari Loseth (f. Oldervik), Gjertrud Wibe, Ingrid Herstad, Olaug Kruken, Anne Stenoien, Lydia Ramdal, Anne Marie Beitland, Svanbild Beitland, og foran på stokken: Solveig Svedabl.

De rundt 40 skogstuen Bruget hadde bygget i Meråker var lite egnet for felleshusholdning. Kokkene behøvde egne rom og kjøkken med bedre utstyr. Noen stuer kunne moderniseres, men i de fleste tilfeller måtte det bygges nye. Skogstuen ble tegnet av arkitekt Roar Tønseth i samarbeid med forstmester Egil Augestad. Disse stuen ble etter hvert et varemerke for Meraker Brug. De fleste hadde plass til 12 mann og kokke. Det var senger i annen etasje, mens

første etasje inneholdt kjøkken, oppholds- og spiseroom, tørkerom og rom for kokke. Med matservering og renhold, vaskerom og tørkerom for våte klær, ble forholdene for skogsarbeiderne mer som hjemme.³²⁷

Det å bo i en skogstue med kokke endret arbeidsgangen til skogsarbeiderne. Uten ansvar for egen matlaging ble det mer fritid. De kunne sove lenger om morgenen, og da det i 1947 ble kjøpt inn nye petromaxlamper var det lettere å drive med ulike aktiviteter om